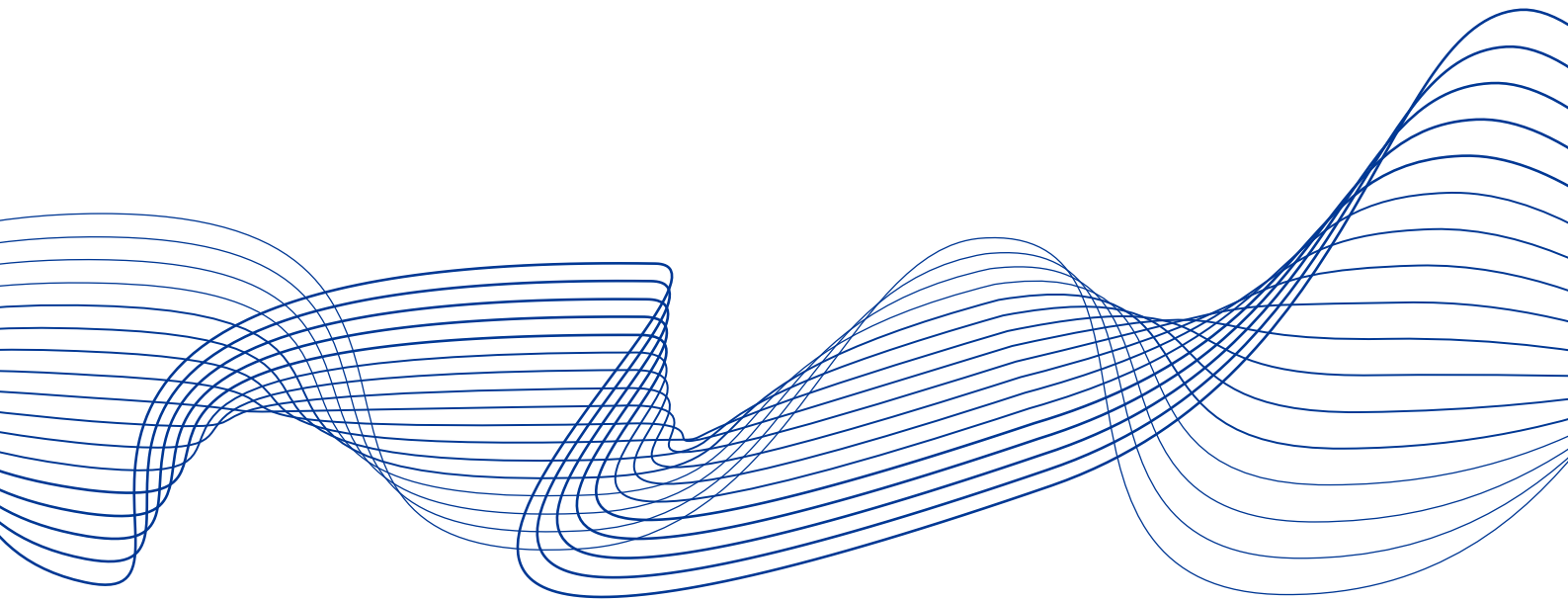

Éves jelentés

2021

ERKT
Európai Rendszerkockázati Testület
Pénzügyi Felügyeletok Európai Rendszere

Tartalomjegyzék

Előszó	2
Vezetői összefoglaló	4
Impresszum	7

Előszó

Christine Lagarde, az Európai Rendszerkockázati Testület elnöke

Örömmel mutatom be az Európai Rendszerkockázati Testület (ERKT) 11. éves jelentését, amely a 2021. április 1. és 2022. március 31. közötti időszakról számol be. Az ERKT éves jelentése a testület kommunikációs keretrendszerének fontos eleme. Célja az átláthatóság és elszámoltathatóság biztosítása abban a tekintetben, hogy az ERKT hogyan teljesítette megbízatását; címzettje az Európai Unió társjogalkotói és a szélesebb európai nyilvánosság.

A 2021-es évet eleinte a koronavírus (Covid19)-pandémiához kötődő pénzügyi stabilitási kockázatok mérséklődése jellemezte, ahogy az EU gazdasága egyre erősebben élénkült, a vállalatok és a háztartások mérlegkockázata pedig fokozatosan enyhült. Az év vége felé azonban az újabb ellátásilánc-zavarok és

energiaár-emelkedés akadályokat gördített a fellendülés útjába, táplálva a globális inflációs nyomást.

Ukrajna orosz inváziója humanitárius tragédia, amely súlyosan megrázta az európai gazdaságot. Miközben az európai pénzügyi rendszer közvetlenül csak korlátozottan van kitéve Oroszországnak, a másodkörös hatások befolyásolják a gazdaság növekedési kilátásait. A háború hatására megugrott energia- és nyersanyagárak felerősítették a globális inflációs nyomást, ami a jelentősebb gazdaságok monetáris politikai pályájának újraértékeléséhez vezet. Az invázió a kiberkockázat mértékét is megemelte, amely előzőleg valamennyi pénzügyi infrastruktúrában folyamatosan halmozódott.

Eközben a vizsgált időszakban a lakáspiacokon középtávon megjelenő sérülékenység továbbra is megállíthatatlanul nőtt. Ezzel összefüggésben az ERKT hét országnak adott ki figyelmeztetést vagy ajánlást. Elemzésünk a következő sérülékeny pontokra mutatott rá: (i) a lakóingatlanok esetleges túlértékelése, (ii) a háztartások eladósodottsága, (iii) a lakáshitelek növekedése és (iv) a hitelezési standardok lazulásának jelei.

Az ERKT továbbá a páneurópai, rendszerszintű kiberbiztonsági incidensek koordinációs keretrendszerének létrehozására tett ajánlatot, amely segíthet a korai észlelésben.

A vizsgált időszakban tovább erősítette az EU banki makroprudenciális keretrendszerét, és aktívan hozzájárult az egész pénzügyi szektor megszilárdítását célzó egyéb prudenciális munkához. Ennek keretében koncepciót adott ki, amelyben felvázolja nézeteit arról, hogyan lehet a bankok makroprudenciális keretrendszerét felkészíteni a következő évtizedre. Az egyik kulcsfontosságú javaslat szerint érdemes az EU jogi keretrendszerét a lakóingatlan-hitelekre vonatkozó, hitelfelvevő-alapú intézkedésekkel gazdagítani. Az ERKT emellett mélyrehatóan elemezte a banki tőkepufferek felhasználhatóságát, és új elméleti keretrendszert terjesztett elő a makroprudenciális politikai alapállás értékeléséhez.

A szélesebb pénzügyi rendszert illetően az ERKT ajánlást adott ki, amelynek célja a pénzügyi alapok huzamosan érzékelhető sérülékeny pontjainak kezelése. Reagált az Európai Bizottság által indított, az EU központi elszámolási rendszerének felülvizsgálatáról szóló célzott konzultációra is. Ezenkívül közzétette a Bizottságnak a Szolvencia II és az alternatív befektetési alap-kezelőkről szóló irányelv felülvizsgálatára irányuló javaslatával kapcsolatos álláspontját.

Az ERKT megvizsgálta azokat a szélesebb körű kockázatokat is, amelyek kihathatnak a pénzügyi rendszer stabilitására, és első ízben tárta fel a lakossági szektorbeli kriptoeszközpiacok és a decentralizált pénzügyi alkalmazások különféle vonatkozásait.

Ezenkívül az Európai Központi Bankkal közös jelentést adott ki, amelyben feltérképezi az éghajlatváltozásnak különböző tényezők közvetítésével az EU pénzügyi vállalatokra gyakorolt hatását.

A vizsgált időszakban több nagyra becsült munkatársunk is távozott a posztjáról, és új munkatársakat neveztünk ki. Szeretnék köszönetet mondani az ERKT Irányítóbizottságának munkájához való hozzájárulásáért Jens Weidmann-nak, a Deutsche Bundesbank volt elnökének, Ignazio Viscónak, a Banca d'Italia elnökének és Pierre Wunsch-nak, a Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique elnökének, valamint a tudományos tanácsadó bizottság (ASC) elnökeként nyújtott meglátásaiért Javier Suareznek. Szeretettel köszöntöm ugyanakkor az ERKT Irányítóbizottságának tagságában François Villeroy de Galhau-t, a Banque de France elnökét, Mário Centenót, a Banco de Portugal elnökét és Lars Rohdét, a Danmarks Nationalbank elnökét, valamint Lorian Pelizzont mint az ASC új elnökét.

Christine Lagarde
az ERKT elnöke

Vezetői összefoglaló

Ukrajna orosz inváziója óta a pénzügyi stabilitást fenyegető kockázatok érzékelhetően megnövekedtek, és a vizsgált időszak végén jóval meghaladták az egy évvel korábbi szintet.¹

Az ukrajnai háború gazdasági hatása, valamint a pénzügyi feltételeknek a monetáris politika folyamatban levő normalizálása miatti szigorítása visszafogja a koronavírus (Covid19)-válságból való felépülést. Az energia-, az élelmiszer- és a nyersanyagárak erőteljes emelkedése és az ellátási láncok zavarai miatt huzamos ideje magas infláció és romló növekedési kilátások a finanszírozási költségek növekedéséhez vezetnek, és rontják a törlesztőképességet. E folyamatok együttes és esetleges egymást erősítő hatása növeli a bizonytalanságot és a „kisebb valószínűségű” kockázati forgatókönyvek bekövetkeztének valószínűségét.

A legutóbbi folyamatok ellentétben állnak a 2021-ben uralkodó tendenciákkal, amelyeket a Covid19-válságból való fokozatos, bár időnként megtorpanó helyreállítás és a rövid távú pénzügyi stabilitási kockázatok csökkenése jellemez.

Az EU gazdaságának a pandémiából való kilábalása fokozatosan csökkentette a nem pénzügyi vállalatok (NPV-k) szektorában a mérlegproblémák kockázatát, és hogy a szektor sérülékeny pontjai átgyűrűzzenek a bankokra. Ugyanakkor tovább fokozódott a sérülékenység a részvények és kockázatos eszközök piacain, valamint a lakóingatlan-piacon, ahol a túlzottan magas értékelések fokozták középtávon az árkorrekciók kockázatát.

2021 második felében az új koronavírus-variánsok, az ellátási láncnak a pandémiából eredő folyamatos zavarai, valamint az emelkedő nyersanyag- és energiaárak világszerte felerősítették az inflációt.

Ez az ároldali nyomás fokozta a pandémiához kapcsolódó sérülékenységet, és erőpróba elé állította az erősödő élenkülést (az 1. keretes írás a magas inflációból eredő sérülékenységet tárgyalja). 2022 elején az Egyesült Államok és az euroövezet monetáris politikai pályájának ártértékelése nyomán jelentős korrekció következett be a kötvény- és részvénypiacokon.

Ukrajna orosz lerohanása komoly megrázkódtatást okozott, ami súlyosbította a Covid19-pandémia nyomán megmaradt negatív utóhatásokat.

Miközben az EU pénzügyi szektorának Oroszországgal és Ukrajnával szembeni közvetlen kitétségei kontrolláltak, vannak másodkörös hatások, ahogy romlanak a növekedési kilátások, a befektetői és fogyasztói bizalom, és előfordulhat az eszközár-korrekció. Az orosz invázió emellett fokozta a kibertámadások kockázatát is, amely idővel egyre nagyobb méreteket öltött az összes pénzügyi infrastruktúrában.

A lakóingatlan-szektor fokozódó sérülékenységének kezelése érdekében az ERKT hét országnak figyelmeztetéseket és ajánlásokat adott ki.

Öt olyan ország illetékes minisztere kapott figyelmeztetést, ahol új sérülékeny pontokat tártak fel, amelyeket nem kezeltek megfelelően. Ezek Bulgária, Horvátország, Liechtenstein, Magyarország és Szlovákia. Két ország – Németország és Ausztria – illetékes miniszterei pedig ajánlásokat kaptak. Az ajánlások kiadása után a német és az osztrák hatóságok új intézkedéseket hirdettek meg a lakóingatlan-szektor

¹ A jelentésben tárgyalt referencia-időszak 2021. április 1. és 2022. március 31. közé esik.

sérülékeny pontjainak kezelésére. Emellett az ERKT közzétette a 2019-ben kiadott ajánlások követésére vonatkozó értékelését is.

A rendszerszintű kibertámadások növekvő kockázatának kezelése érdekében az ERKT a hasonló események páneurópai koordinációs keretrendszerének létrehozására is ajánlást tett. Kiberbiztonsági incidens esetén a jól időzített koordináció és kommunikáció segítheti az idejekorán történő észlelést és reagálást. Az ukrajnai orosz invázió időpontjában a szóban forgó ajánlás végrehajtása néhány aspektusát tekintve már előrehaladott stádiumban volt: ilyen például az olyan kiberbiztonsági incidensek figyelemmel kísérése, amelyek potenciálisan kihatnak a pénzügyi stabilitásra.

Az utóbbi 12 hónap során az ERKT szerepet játszott a bankok makroprudenciális keretrendszerének megerősítésében. Az Európai Bizottságnak a keretrendszer felülvizsgálatáról szóló európai bizottsági tanácsadási felhívására válaszul az ERKT megfogalmazta nézeteit. Javaslatának részeként indítványozta, hogy az EU jogi kereteit a lakóingatlan-hitelekre vonatkozó, hitelfelvő-alapú intézkedésekkel gazdagítsák. Emellett mélyrehatóan elemezte a banki tőkepufferek felhasználhatóságát, és a makroprudenciális politikai alapállásra vonatkozó új elméleti keretrendszert terjesztett elő, amelynek részeként összevetette a rendszerkockázatokat a kezelésükre hozott monetáris politikai intézkedésekkel. Ezenkívül folyamatosan figyelemmel kísérte az Európai Gazdasági Térség (EGT) országaiban meghozott makroprudenciális intézkedéseket.

A szélesebb értelemben vett pénzügyi rendszert tekintve az ERKT ajánlást adott ki a pénzügyi alapok huzamosan érvényesülő, a Covid19-pandémia kezdetén ismét felbukkanó sérülékeny pontjainak kezelésére, és reagált az Európai Bizottság által indított, az EU központi elszámolási rendszerének felülvizsgálatáról szóló, célzott konzultációra is. Utóbbi azon a válaszon alapult, amelyet a testület az Európai Értékpapír-piaci Hatóságnak (ESMA) az egyesült királyságbeli központi szerződő felek (CCP-k) és elszámolási szolgáltatásaik rendszerszintű jelentőségének meghatározásáról folytatott konzultációjára adott, és amelyet a vizsgált időszakban szintén közzétettek. Az ERKT folytatta a kedvezőtlen forgatókönyvek kidolgozását az európai felügyeleti hatóságok (EFH-k) által végzett stressztesztekhez, és jelentést adott ki a 17. sz. nemzetközi pénzügyi beszámolási standardnak (IFRS 17) a biztosítási szerződéseket érintő pénzügyi stabilitási vonatkozásairól. Ezenkívül közzétette a Bizottságnak a Szolvencia II és az alternatív befektetésialap-kezelőkről szóló (ABAK) irányelv felülvizsgálatára irányuló javaslatával kapcsolatos álláspontját.

Az ERKT további lépéseket tett az úgynevezett hibrid kockázatok – azaz a pénzügyi szektorra is esetlegesen hatást gyakorló általánosabb kockázatok – leküzdése érdekében. Magas szintű csoportot hozott létre, hogy feltárja, milyen körben és milyen mértékben szükséges a jövőben elemezni a magánszektorbeli kriptoeszközpiacoknak és decentralizált pénzügyi alkalmazásoknak az uniós pénzügyi szektor stabilitását érintő rendszerszintű vonatkozásait, elősegítve ezzel az elvégzendő szakpolitikai munka felmérését. Ezenkívül az Európai Központi Bankkal (EKB) közösen kiadott jelentésben feltérképezi azokat a hatásokat, amelyeket az éghajlatváltozás különböző tényezők közvetítésével az EU pénzügyi vállalatokra gyakorol.

Az ERKT folytatta a korábbi ajánlásai megvalósításában elért eredmények kiértékelését. Végezetül, az ERKT elszámoltathatósági és beszámolási kötelezettségeivel összhangban a testület elnöke 2021. július 1-jén nyilvános meghallgatáson vett részt az Európai Parlament

Gazdasági és Monetáris Bizottsága (ECON) előtt, és két bizalmas virtuális megbeszélést tartott az ECON elnökével és elnökhelyettesével a pénzügyi stabilitást fenyegető kockázatok témakörében. A makroprudenciális politikai eszmecserék elősegítése céljából számos (többek között a megalapításának tizedik évfordulójáról megemlékező) konferenciát és szakmai műhelyt is szervezett.

Impresszum

© Európai Rendszerkockázati Testület, 2022

Postacím 60640 Frankfurt am Main, Németország
Telefonszám +49 69 1344 0
Honlap www.esrb.europa.eu

Minden jog fenntartva. A kiadvány sokszorosítása oktatási és nem kereskedelmi célból, a forrás feltüntetésével engedélyezett.

A jelentésben szereplő adatgyűjtés zárónapja: 2022. március 31.

A konkrét szakkifejezések megtalálhatók az [ERKT fogalomtárban](#) (angol).

PDF ISBN 978-92-9472-287-4, ISSN 1977-5202, doi:10.2849/411034, DT-AB-22-001-HU-N